

Aan: Evelien Tonkens
UvA + Volkskrant

Rotterdam, 8 oktober 2009

Beste Evelien,

Columns zijn geen politieke of wetenschappelijk verantwoorde beschouwingen en misschien was je deze week niet in vorm, maar in je column van gisteren zitten zoveel (feitelijke) slordigheden/onjuistheden en (naar mijn mening) denkfouten dat ik echt zat te stuiten tijdens mijn ontbijt. Dat komt natuurlijk ook omdat ik er min of meer van uit ging dat onze opvattingen niet zo erg veel uit elkaar liggen. Zo gaat dat tussen 'zusters'. Wat waren mijn stuitpunten?

'Hé zus, ze houen ons er onder' zou volgens jou het boek van Fayza Oum'Hamed ook kunnen heten. Nee dus. Joke Smit probeerde een analyse te maken van de situatie van vrouwen (in Nederland). 'De uitverkorende' is een egodocument met een boodschap, vergelijkbaar met 'De schaamte voorbij'. Hartverscheurend verhaal maar hoe vaak dit voorkomt (of kwam, want deze geschiedenis heeft ook al weer een tijdje geleden plaatsgevonden) weten we niet.

Jij wel, 25% van de importhuwelijken zijn neef en nichthuwelijken of onder huwelijksdwang tot stand gekomen. Zie www.minvrom.nl. Maar dat staat niet in die nota. Daar staat dat 10 en 20% van de recente huwelijken van Turken en Marokkanen een importhuwelijk was en dat naar schatting daarvan 25% een neef-nicht-huwelijk is of onder huwelijksdwang tot stand is gekomen. (Waar die schatting op gebaseerd is? Neef en nicht kan nog, maar huwelijksdwang?) Maar belangrijker is om vast te stellen dat het aantal Turkse en Marokkaanse importhuwelijken maar een klein deel van het totaal aantal importhuwelijken is en dat bijna de helft daarvan een huwelijk is tussen een vrouw van hier en een man van daar.

Om precies te zijn (zie www.cbs.nl) kwam in het laatste jaar dat daar exacte cijfers over zijn (2007) van alle vrouwelijke huwelijksmigranten 8% uit Turkije en Marokko samen. Namelijk 528 uit Marokko en 744 uit Turkije. Er kwamen dat jaar bijna exact evenveel mannen als bruidegom uit die landen naar Nederland.

In totaal kwamen in 2007 25.434 mensen voor een huwelijk naar Nederland, waarvan 15.622 vrouwen. Dat de verhouding vrouwen:mannen (al jaren) 5:3 is, komt omdat de autochtone Nederlandse mannen zo actief zijn op de internationale huwelijksmarkt. Ongeveer de helft van de importbruiden trouwt met een Piet uit Capelle aan de IJssel of een Henk uit Beilen. Vrouwen uit Oost Europa, Latijns Amerika, Zuid-Oost Azie, vaak geplukt van internet, vaak goed opgeleid, die hier zitten te verpieteren in een doorzonwoninkje of boerderij. Een deel van hen laat kinderen achter in de hoop dat ze Piet/Henk later zo ver krijgen dat ze over mogen komen, maar dat lukt veelal niet. Zelfs een jaarlijkse vakantie naar hun kinderen zit er soms niet in, want Piet heeft met zijn ex afgesproken dat hun kinderen in de zomervakantie bij hem zijn en daar is Olga o.a. voor aangenomen. Ook hartverscheurende verhalen hoor, dat kan ik je verzekeren.

Zoals die feministische egodocumenten uit de jaren zeventig soms ook hartverscheurend waren. Helemaal niet zo gek dat daaruit de conclusie werd getrokken dat het huwelijk moest worden afgeschaft, omdat dat een gevangenis voor vrouwen is; en voor kinderen ook niet de ideale opgroeisituatie. Dat dat desondanks niet gebeurd is, komt o.a. omdat er ook nog andere

verhalen zijn over het huwelijk en het gezin; en andere manieren om de misstanden aan te pakken. Waarmee niet gezegd is dat het huwelijk niet nog steeds voor sommige vrouwen een afschuwelijke en soms dodelijke gevangenis is en dat er nog steeds kinderen zijn die totaal vernield worden in hun gezin.

Dan de verscherpte maatregelen. De regering wil de minimumleeftijd verhogen van 15 tot 18, staat in je stuk. Waar dat op slaat, weet ik niet. De minimumleeftijd voor beide partners is al jarenlang 21, drie jaar hoger dan de reguliere minimumleeftijd voor een huwelijk in Nederland. Idem een inkomenseis van 125% van het minimumloon. Nederland heeft al flink wat jaren na Denemarken het meest restrictieve huwelijksmigratiebeleid van Europa. Lees alle klachten op www.buitenlandsepartner.nl, dat vol wordt geschreven door autochtonen die een vrouw of man naar Nederland willen halen. Want die hebben daar natuurlijk ook last van. Ook die liaisonfunctionarissen die proberen te achterhalen of het huwelijk vrije keuze is, zijn er al een tijdje. Die heeft Verdonk daar neergezet en zijn door Vogelaar niet weggehaald. Al blijft het ingewikkeld, want de vrouwen die het betreft (vrouwen die geen of nauwelijks keuze hebben) 'kiezen' soms uit twee kwaden: een gearrangeerd huwelijk met iemand uit de buurt of met iemand uit Europa. Dan maar liever iemand uit Europa, want wie weet....

Waar Vogelaar goed in was, en logisch want die was op inburgeringsgebied een professional, was nadenken over hoe je die importbruiden (en bruidegommen) verder kunt helpen in Nederland. Verdonk heeft echt een puinhoop achtergelaten. Een verplicht inburgeringsdiploma van een zo laag niveau, waardoor er totaal geen aansluiting is op onderwijs of arbeidsmarkt. Vogelaar had goede alternatieven, maar die lopen vast op de puinhoop van de particularisering van deze markt, ook een erfenis van Verdonk. Iedereen met enige kennis van zaken zal je dat kunnen vertellen, inclusief de ambtenaren van het ministerie dat erover gaat. En dan gaat VdLaan zitten neuzelen over een paar vrouwengroepen en probeert hij met zijn huwelijksmigratieplannen, die goed beschouwd niet heel erg veel voorstellen, Wilders de wind uit de zeilen te nemen.

Ik kan er echt niet bij dat je aan Wilders en consorten feministische en mensenrechten-oorkondes gaat uitdelen. Dat vind ik nou wereldvreemd en kwetsend. Wilders e.a. willen de grenzen sluiten, in ieder geval voor 'islamieten' en 'niet-westerse allochtonen'. Vrouwen, mannen, getrouwd, ongetrouwd, maakt hen niet uit. Iedere maatregel die in die richting gaat, zullen ze ondersteunen. Heeft niks met feminisme en mensenrechten te maken. In de politiek krijg je soms van de verkeerde mensen steun, dat kan heel genant zijn maar daar moet je soms pragmatisch in zijn, maar je moet wel scherp onderscheid blijven maken in de motieven en ideologische achtergronden, vind ik.

Zo is het wel even genoeg, hier heb je mijn boek 'Gelukzoekers' (wat ik overigens ook een heel legitiem emigratie- en levensmotief vind), gebaseerd op meerdere gesprekken met 200 vrouwelijke huwelijksmigranten. Er is veel gehuild tijdens die gesprekken, want emigratie betekent pijn, en niet zo'n beetje ook, maar dat is geen reden om het te verbieden. En hou 'Dwarse vrouwen. Verbindingen en verbeeldingskracht' in de gaten. Een bundel over emancipatie en autonomie, gemaakt door een spannend collectief van veertig vrouwelijke auteurs en beeldmakers van diverse komaf en generaties. De oude en nieuwe generatie feministen in Nederland. Komt 10 november uit.

Hartelijke groeten,

Joke van der Zwaard